

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
GEOGRAFIA SOCIAL

Coordinació: GANAU CASAS, JOAN

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	GEOGRAFIA SOCIAL			
Codi	100052			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Geografia i Grau en Turisme	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Geografia	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRALAB	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	0.2	1.8	4
	Nombre de grups	1	1	1
Coordinació	GANAU CASAS, JOAN			
Departament/s	GEOGRAFIA I SOCIOLOGIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Classes presencial (a l'aula o on-line): 60 hores Treball autònom de l'alumnat: 90 hores			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català i, eventualment, en anglès			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GANAU CASAS, JOAN	joan.ganau@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura conté una triple dimensió, geogràfica, social i històrica. D'una banda planteja analitzar les complexes relacions existents entre les societats humanes i els territoris on habiten. En aquest sentit, es parteix de l'espai com a factor de segregació social per estudiar com les diferències socials contribueixen també a perpetuar les diferències territorials. Per aquest motiu l'assignatura pren com a marc d'estudi preferent la ciutat, l'espai on les contradiccions de les estructures socials es mostren amb major intensitat. D'altra banda, també té en compte la dimensió temporal, la història, com a element clau tant a entendre els canvis socials com la mateixa evolució de les ciutats.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Objectius:

- Conèixer i aplicar els principals conceptes i mètodes per a l'anàlisi territorial de les estructures socials
- Reflexionar sobre les relacions que s'estableixen entre diversitat social i segregació espacial
- Entendre la dimensió diacrònica dels processos de diferenciació social de l'espai urbà
- Comprendre la creixent diversitat cultural de les societats occidentals i el seu reflex en l'ús de l'espai urbà
- Elegir lliurement un tema d'anàlisi social de la ciutat, treballar la complexitat del fenomen i proposar possibles vies de solució
- Recollir informació de caire divers, ordenar-la i presentar-la de forma endreçada i comprensible
- Comprendre textos científics i ser capaç de debatre el seu contingut en grup

A partir d'aquests objectius, s'hauran d'assolir els següents **resultats d'aprenentatge**:

- Conèixer els principals conceptes de la geografia humana
- Caracteritzar el desigual repartiment de la riquesa mundial i els principals indicadors de el desenvolupament
- Comprendre la dimensió material, social i subjectiva de l'espai
- Habilitar per a la interrelació i integració de les dades socioeconòmiques
- Identificar els efectes territorials de la globalització econòmica
- Identificar la significació geogràfica de la segregació social i la desigualtat

Competències

Competències:

- CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica
- CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat)
- CG2 Identificar els grans conflictes i desigualtats de la societat humana
- CG3 Caracteritzar la diversitat espacial dels territoris
- CG4 Identificar les principals corrents de pensament geogràfic i social
- CE6 Adquirir les habilitats i metodologies pròpies de la feina de camp de l'geògraf
- CE6 Adquirir les habilitats i metodologies pròpies de la feina de camp de cada branca de la Geografia
- CE11 Adquirir els hàbits d'anàlisi de les dades geogràfiques per procedir a la seva exposició ordenada i raonada, ja sigui mitjançant una exposició oral o mitjançant un informe escrit
- CT2 Adquirir un domini significatiu d'una llengua estrangera, especialment de l'anglès
- CT5 Adquirir nocions essencials de el pensament científic

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. La formació de desigualtats socials en la ciutat industrial
2. Desigualtats socials i morfologia urbana
3. El problema de l'habitatge en la ciutat contemporània
4. La construcció simbòlica dels espais
5. Transformacions urbanes: renovació, gentrificació i exclusió
6. Slums: espais d'exclusió i marginalitat

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura es desenvoluparà a partir de:

1. Classes teòriques amb exposició dels professors
2. Lectura i comentari de textos (abans de la data del comentari caldrà lliurar una ressenya esquemàtica i plantejar preguntes sobre el text).
3. Participació en forums virtuals per compartir informació i realitzar debats
4. Seminari pràctic de caire divers. Es desenvoluparan a partir de casos d'estudi que poden ser presentats a partir de textos, mitjans audiovisuals, xerrades de persones convidades...
5. Sortides de treball de camp. És previst realitzar dues sortides a Lleida: Barri de la Mariola i Centre Històric. També es preveu realitzar una sortida a Barcelona. Caldrà acordar el dia en què es farà la sortida. En cas de poder-se realitzar alguna d'aquestes activitats, hi ha previstes altres tipus de docència que les substituïxi.
6. Treballs de curs. Es preveu la realització de dos treballs de curs, de dedicació desigual. Un treball serà tutoritzat al llarg de tot el quadrimestre, l'altre només durant algunes setmanes. Sumats, tots treballs tindran un pes important en l'avaluació final.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Durant el curs es faran diverses activitats. Algunes paral·leles i altres consecutives.

D'una banda, a part de les explicacions del professor al llarg de tot el curs es faran debats sobre les lectures que l'alumnat haurà de llegir en relació amb els temes tractats. Aquestes activitats es faran de forma paral·lela durant tota la durada del curs.

D'altra banda, entre les activitats consecutives, es preveu fer tres excursions. Durant el mes d'abril al Centre Històric de Lleida. Al maig: barri de la Mariola (Lleida) i barri de la Mina (Barcelona). La forma d'organitzar aquestes excursions pot variar en funció del nombre d'alumnes matriculats que hi participin.

Pel que fa al treball de curs, el tema haurà de ser plantejat i discutit durant el mes de març, quan se'n començarà la realització. La presentació final, davant de la resta d'estudiants, es farà finals de maig.

La prova final, es realitzarà a la data que s'indiqui des de la Facultat de Lletres. Consistirà en la redacció d'un breu assaig durant dues hores, a partir d'un text, mapa, gràfic, etc.

Sistema d'avaluació

La composició de la nota final es realitzarà seguint les següents proporcions:

1. Participació a classe i seguiment durant el curs: 25% (assistència a classe i a seminaris, presentació i comentaris de lectures, participació en l'espai Forum del CV...)
2. Participació en les sortides i en les activitats que es realitzin fora de l'aula: 25%
3. Treball de curs: 25 %
4. Prova escrita: 25% (comentari de textos, imatges o gràfics relacionats amb els continguts del programa).

Bibliografia i recursos d'informació

Alguns manuals de geografia social (no n'hi cap de recent en català o castellà)

Del Casino, V., et al. (2011) *A companion to social geography*, Malden, Wiley-Blackwell.

Gill, Valentine (2001) *Social geographies: space and society*, New York, Prentice Hall.

Hamnett, C., ed. (1996) *Social geography: a reader*, London, Arnold.

Mitchell, D. (2001) *Cultural geography. A critical introduction*, Oxford, Blackwell.

Smith, S. Et al, eds. (2010) *The Sage handbook of social geographies*, Thousand Oaks, Sage.

La dimensió històrica dels estudis sobre la ciutat. Alguns exemples

Bettin, G. (1979) *Los sociólogos de la ciudad*, Barcelona, Gustavo Gili, 1979.

Castells, M. (1983) *La ciudad y las masas. Sociología de los movimientos sociales urbanos*, Madrid, Alianza, 1986.

Davis, M. (2007) *Planeta de ciudades miseria*, Tres Cantos, Foca.

Engels, F. (1845) *La situación de la clase obrera en Inglaterra*, Barcelona, Júcar, 1979.

Harvey, D. (1973) *Urbanismo y desigualdad social*, Madrid, Siglo XXI, 1989.

Harvey, D. (2012) *Ciudades rebeldes: del derecho de la ciudad a la revolución urbana*, Madrid, Akal, 2013.

Park, R. E. (1999) *La ciudad y otros ensayos de ecología urbana*, Barcelona, El Serbal.

Park, R. E.; Burgess, E.t (1925) *The City. Suggestions for Investigation of Human Behavior in the Urban Environment*, Chicago, The University Chicago Press, 1967.

Weber, M. (1921) *La ciudad*, Madrid, La Piqueta, 1987.